Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság

HATÉKONY NEVELŐSZÜLŐI TANÁCSADÁS

EFOP-3.8.2-16-2016-00001 ÉS A VEKOP-7.5.1-16-2016-00001 AZONOSÍTÓSZÁMÚ,
SZOCIÁLIS HUMÁN ERŐFORRÁS FEJLESZTÉS
CÍMŰ KIEMELT PROJEKT

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A TOVÁBBKÉPZÉS CÉLJA

- Nevelőszülői tanácsadóként ráérezzek arra, hogy tudok
  - hatékony és
  - hatásos lenni
- Ebben miként segíthet
  - a nevelőszülői család lehetőségeinek megismerése
  - saját személyiségem
  - a vezetői, tanácsadói kompetenciák, és az
  - együttműködés másokkal

BEMUTATKOZÁS, A TOVÁBBKÉPZÉS INDÍTÁSA

- Bemutatkozás, tapasztalatok, motiváció, elvárások
  - név
  - foglalkozási terület
  - klienskör
  - feladatok
  - gyakorlati tapasztalatok
  - előzetes ismeretek
  - a témához kapcsolódó nézetek
  - a továbbképzéssel kapcsolatos motiváció
  - a továbbképzéssel kapcsolatos elvárások

CSOPORTSZABÁLYOK

- Titoktartás
- Kommunikáció: egyes szám első személy, tisztelet
- Részvétel: aktivitás, önkéntesség
- Időkeretek: a nap kezdése, zárása, szünetek
- Technikai kérdések: mobiltelefon-használat, stb.

A TOVÁBBKÉPZÉS TELJESÍTÉSÉNEK FELTÉTELEI

- Maximális megengedett hiányzás mértéke a továbbképzés időtartamának arányában: **10 %**.
- A számonkérés módja: **a szakmai műhelymunkán való aktív részvétel, minden műhelyfoglalkozásról 1 oldalas összefoglaló készítése.**

A továbbképzés a beszámolók elfogadását követően tekinthető teljesítettnek.

A TOVÁBBKÉPZÉS ÜTEMEZÉSE

Öt alkalom

Alkalmanként hat óra

FOGALOM TISZTÁZÁS

- **A szakmai műhely**
- **Hatékonyság vs. Hatásosság**
- **Nevelőszülői tanácsadás és hatékonyság**

1. TÉMA: A NEVELŐSZÜLŐSÉG TÁRSADALMI KÖRNYEZETE, HELYE, SZEREPE, DILEMMÁK

1.1. Társadalmi tényezők

- *Család fogalma – családtípusok (a család fogalmának kitágulása)*
- *A nevelőszülői család, mint „unortodox” család*

Brainstorming kiscsoportos munkában: *családokról statisztikai adatok; érték devalválódás; szerep eltolódások; látszat intézkedések; lassú társadalmi folyamatok és reagálások; régiók közötti óriási különbségek ellenére azonos törvények, …*

1. TÉMA: A NEVELŐSZÜLŐSÉG TÁRSADALMI KÖRNYEZETE, HELYE, SZEREPE, DILEMMÁK

1.2. A gyermekvédelmi szakellátás keretén belül a nevelőszülő helye.

- *A nevelőszülő feladatai: Az eléggé jó (nevelő)szülő*
- *A nevelőszülő, mint intézmény*

Brainstorming kiscsoportos munkában: *Törvényi szabályozás alapján: ki lehet nevelőszülő, feltételek: életkor, élettér, egészségügyi és pszichológiai alkalmassági, 60 órás képzésen való részvétel, majd a további képzés vállalása és sikeres vizsga tétele, működtetővel foglalkoztatási jogviszony kötése, segítő szakember teamben (pszichológus, fejlesztő pedagógus, gyermekvédelmi gyám, óvodai-iskolai pedagógus stb.) való együttműködésre való készség.*

Mire számíthat a nevelőszülői, (befogadó) család?

Ami segíthet – jó gyakorlatok begyűjtése!

1. TÉMA: A NEVELŐSZÜLŐSÉG TÁRSADALMI KÖRNYEZETE, HELYE, SZEREPE, DILEMMÁK

1.3 A nevelőszülői család szerepe és megítélése a társadalomban

Mit jelent ma nevelőszülőnek lenni Magyarországon?

Brainstorming kiscsoportos munkában: *A nevelőszülőség egy sajátos életstílus, egy hivatás mindenkinél más és más belső motivációval.*

A nevelőszülőség képviselete a szűkebb és tágabb környezet felé.

Milyen panelmegoldások állnak rendelkezésünkre az érzékenyítésre?

Napi megküzdési stratégiák, csoportkohézió ereje, támogatók „gyűjtése” és megtartása.

1.4 Közvetlen környezet befolyásolására alkalmas eszközök, lehetőségek gyűjtése a nevelőszülői családok számára.

Brainstorming kiscsoportos munka

1.5 Johari-ablak, mint egyéni lehetőségek bővítését bemutató sématéma

2. A NEVELŐSZÜLŐI TANÁCSADÓ SZEMÉLYISÉGE ÉS FELADATA

2.1 A nevelőszülői tanácsadó személyisége.

- *A személyiség, mint összetett fogalom (Berentés, 2012)*
- *Érett személyiség kritériumai: milyen az elég jó nevelőszülői tanácsadó személyisége?*

Brainstorming kiscsoportos munka: *A hozzáadott érték, mint minőségi munka alapja. A differenciált tanácsadás és a nevelőszülői családok különbözősége. Önismereti teszt kitöltése személyes használatra (Pl. Big Five: https://www.truity.com/test/big-five-personality-test; DISC: https://www.nn.hu/szemelyiseg-teszt; MBTI: https://www.16personalities.com/hu/ingyenes-szem%C3%A9lyis%C3%A9gteszt)*

2. A NEVELŐSZÜLŐI TANÁCSADÓ SZEMÉLYISÉGE ÉS FELADATA

2.2 A nevelőszülői tanácsadó, mint „szakmai vezető”

Vezetői attitűd és működés – a helyzetorientált vezetés (Hersey, 1997)

- A vezetés
- Három vezetői képesség
- A vezetői stílus és annak érzékeltetése
- A vezetői viselkedésminta két kategóriája
- A hatékony vezetés legtöbbször hiányzó láncszeme
- A vezetői hatalom három típusa

Brainstorming kiscsoportos munka: *A „szakmai vezetés” nevelőszülői tanácsadóra optimalizált sajátosságai és elemei*

2. A nevelőszülői tanácsadó személyisége és feladata

2.3 A nevelőszülői tanácsadó, mint tanácsadó *(Block, 2005)*

- Ki a tanácsadó?
- Tanácsadó és vezető
- A tanácsadás
- Három tanácsadói készség
- A tanácsadói szerep

Brainstorming kiscsoportos munka:

- *A tanács adás és tanácsadás megkülönböztetése, alkalmazásuk adekvát helyzetei*
- *A tanácsadás guidance értelemben*
- *A tanácsadás counseling értelemben*

2. A nevelőszülői tanácsadó személyisége és feladata

2.4 A nevelőszülői tanácsadó, mint coach *(Kelló, 2014)*

- *A coaching fogalma (lényegi elemek és sajátosságok, elhatárolás egyéb „segítő” tevékenységtől)*
- *Coach tulajdonságok*
- *A coaching lényegi elemei (struktúra, eszközök, folyamat)*

3. A nevelőszülői tanácsadó feladata és helye a gyermekvédelmi szakellátásban

3.1 A nevelőszülőt támogató szerepe

- *kompetenciákban történő megerősítés,*
- *szakmai és erkölcsi érdekképviselet,*
- *ellenőrzés, mint konstruktív visszacsatolás*

3. A nevelőszülői tanácsadó feladata és helye a gyermekvédelmi szakellátásban

3.2 Törvényi alapvetés, és az ebből adódó konkrét feladatok meghatározása (interaktív előadás - brainstorming**)**

- *gondozott gyermek egyéni gondozási-nevelési tervének elkészítése;*
- *látogatás legalább 3 hetente;*
- *tanácsadás;*
- *ellenőrzés;*
- *utógondozás;*
- *működtető tájékoztatása;*
- *továbbképzésen való részvétel lehetőségének biztosítása.*

3. A nevelőszülői tanácsadó feladata és helye a gyermekvédelmi szakellátásban

3.3 A törvényben foglaltakon kívüli feladatok összegyűjtése és csoportosítása a műhelymunkában részvevőkkel közösen (interaktív előadás - brainstorming)

Várható elemek: gyermekek befogadásának előkészítése; gyermekek szállítása gondozási helyre, kapcsolattartásra; nyári táborozások, kirándulások előkészítése és lebonyolítása; továbbképzések szervezése és lebonyolítása; nevelőszülők toborzása és környezettanulmány, első és második interjú elvégzése; információáramlás oda-vissza a nevelőszülő és működtető között; a nevelőszülők foglalkoztatási jogviszonyából eredő feladatok végzése (szabadság nyilvántartás és bérlapok aláíratása); …stb.

4. Együttműködés az alapellátás és szakellátás szereplőivel

BEVEZETÉS

a. visszatekintés az előző alkalomra

b. hozott gondolatok

4.1 Együttműködés szerepe és célja a gyermekvédelemben

(konzultatív előadás + kiscsoportos munka)

- *Az együttműködés munkaformái a nevelőszülői tanácsadó munkájában*
- *Együttműködés kialakítását segítő készségek, viszonyulások, viselkedés nevelőszülői tanácsadóként*
- *Az értékelés, visszajelzés megerősítő szerepe az együttműködésben*
- *Kompetencia határok megtartásának nehézségei, okai*
- *Együttműködés színterei, alanyai nevelőszülői tanácsadói munkában*

4. Együttműködés az alapellátás és szakellátás szereplőivel

4.2 Együttműködés a gyakorlatban

Brainstorming – kiscsoportos munka:

- *Együttműködés kialakítása a nevelési-oktatási intézményekkel.*
- *Együttműködés módszerei. Nehézségek a pedagógus – gyermek közötti konfliktus esetén.*
- *Együttműködés a gyermekjóléti szolgálat szakembereivel. Érdekellentétek megjelenése.*
- *Hasonlóságok, különbségek a nevelési-oktatási intézményekkel és a gyermekjóléti szolgálatokkal való együttműködésben*

4.3 Közös összegzés: A nevelőszülői tanácsadó segítő tevékenységének lehetőségei, irányai, módszerei az együttműködésben

5. Együttműködés a gyermekvédelmi gyámokkal

5.1 „Együttműködésre ítélve”

(konzultatív előadás + kiscsoportos munka)

- *A szakmai szereplők párhuzamos kapcsolatai, kompetenciái*
- *Azonos érdekek, a gyermek legjobb érdekei mentén történő együttműködés*
- *A gyermek véleményének kikérése, annak figyelembe vétele*
- *A szakmai, etikai magatartás alappillérei*
- *Eltérő vélemények, illetve a problémák tisztázásának módszertana*

5. Együttműködés a gyermekvédelmi gyámokkal

5.2 Az együttműködés gyakorlata *(kiscsoportos munka)*

Téma kifejtésének szempontjai:

- *Alapfeladatok meghatározása, rögzítése: nevelőszülő – nevelőszülői tanácsadó – gyermekvédelmi gyám*
- *Kritikus pontok, kockázati tényezők az együttműködésben*
- *Módszertani kérdések*

A kiscsoportban feldolgozandó kérdéskörök:

- *Befogadás - távozás*
- *Gondozás-nevelés, teljes körű ellátás*
- *Kapcsolattartás, családgondozás*
- *Tájékoztatási kötelezettség, rendkívüli események*
- *Önálló életre történő felkészítés, munkába állás*
- *Beszámolási kötelezettség, hatósági eljárások kezdeményezése*

5. Együttműködés a gyermekvédelmi gyámokkal

5.3 Összegzés, javaslatok megfogalmazása
(kiscsoportos munka)

Téma kifejtésének szempontjai:

- *Átruházható, nem átruházható feladatok*
- *Osztott gyámság*
- *Összegzés, javaslatok*

6. Együttműködés, vér szerinti szülőkkel való kapcsolattartás segítése érdekében

6.1 A nevelőszülői tanácsadó kapcsolattartást, hazagondozást támogató feladata

(ismereteket felelevenítő konzultatív előadás)

- *Jogszabályi háttér. Együttműködő partnerek. Együttműködést segítő és hátráltató tényezők. Kompetenciahatárok megtartásának nehézségei, okai. Kommunikációs gátak. Konfliktushelyzetek, konfliktuskezelési stratégiák, a konfliktus folyamat szakaszai. Problémamegoldás fázisai, ennek megjelenése a gyermekvédelem gyakorlatában.*
- *Érzelmek megjelenése, kezelése az együttműködésben. A tudatos szakmai gondolkodás, mint az érzelmek megértésének és elfogadásának segítője.*
- *A kapcsolattartás rövid és hosszú távú céljainak meghatározása és ezek figyelembe vétele a nevelőszülői és a vér szerinti családokkal való nevelőszülői tanácsadói munkában*
- *Az élettörténet könyv vezetésének támogatása*
- *A gyermek érdekében álló egyéb kapcsolatok támogatása*

6. Együttműködés, vér szerinti szülőkkel való kapcsolattartás segítése érdekében

6.2

(kiscsoportos munka)

- problémagyűjtés
- a témával kapcsolatos saját tapasztalatok megosztása, megbeszélése,
- egy-egy eset kiválasztása, feldolgozása

ÖSSZEGZÉS

Szakmai műhely lezárása

Mitől kihívás a nevelőszülői tanácsadói munka?

Mitől érdekes feladat?

Mitől jó ez a hivatás?

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

